
	Budapesti Bajcsy-Zsilinszky Kórház és Rendelőintézet a Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza H-1106 Budapest, Maglódi út 89-91. Főigazgató: Dr. Óváry Csaba PhD. MSc.	
	Sebészet, Mellkassebészet, Érsebészet Osztály Osztályvezető: Dr. Juhász Miklós Tel: [36-1] 432-7506 www.bajcsy.hu Fax: [36-1] 432-7506	

Akut has

Tájékoztatjuk Önt, hogy részletes, alapos és Önnel egyeztetett kivizsgálása alapján a mielőbbi gyógyulása érdekében „**hasüreg feltárása, a talált lelettől függő műtét (pl. bélösszenövés oldása, gyomor/bélvarrat, bélrezekció, bélkivezetés – stoma felhelyezése)**” elvégzése szükséges, ami szakmailag megalapozott és az Ön érdekeit leginkább szolgáló megoldás. A Sebészeti, Érsebészeti és Mellkassebészeti Osztály a beavatkozásról az alábbiakban tájékoztatja Önt, hogy - mindent mérlegelve - dönthessen, és beleegyező nyilatkozatát adja a beavatkozás elvégzéséhez. A beavatkozásról az azt végző orvos Önnek egyéniesített, teljes körű szóbeli tájékoztatást is ad, úgy és olyan mélységig, mely megítélése szerint szükséges, Ön által érthető, állapotának megfelelő, lehetőséget adva a beavatkozással kapcsolatos kérdései feltevésére, melyeket megválaszol.

Beteg neve..... **TAJ:** – –

Születési idő: . .

1./ A BETEGSÉG MEGNEVEZÉSE, ISMERTETÉSE

Az „akut has” fogalma egy fenyegető és kifejtetében életveszélyes hasi megbetegedést jelöl. Többnyire gyorsan súlyosbodó tünetegyüttesről van szó, ahol az esetek nagy részében sürgős műtéti beavatkozásra van szükség. A heveny hasi katasztrófa fő tünetei a következők:

- Hirtelen fellépő heves hasi fájdalom.
- Bélműködés zavara (székrekedés vagy hasmenés).
- Hányinger, hányás.
- Általános állapot rohamos romlása, láz.
- Masszív vérzés esetén vérhányás vagy vér ürítése.

A legkülönbözőbb kóroki tényezők vezethetnek akut has tüneteihez. A leggyakoribb heveny hasi katasztrófát előidéző megbetegedések a következők:

- *Hasi szervek gyulladós folyamatai*, melyek átfürdéshez, vérzéshez, elhaláshoz, hashártyagyulladás, hasúri tályogok kialakulásához vezethetnek. (Heveny feregnyúlvány- vagy köznapi nyelven vakbélgyulladás, epehólyag gyulladás, hasnyálmirigy gyulladás, az ún. Meckel gurdély gyulladása, gyulladós folyamatok a bélrendszeren és a belső női nemi szerveken, a bélfodor nyirokcsomóinak vírusfertőzés következtében kialakult gyulladása, stb.)
- *Hasi üreges szervek átfürdésai*, melyek hashártyagyulladást eredményeznek (A gyomor-bélrendszer fekélyeinek átfürdése, epehólyag átfürdés, stb.)
- *Hasi üreges szervek elzáródása*. (A vékony- és vastagbél-elzáródások különböző formái összenövés, megtöretés, daganat, sérvkizáródás, gyulladás, bélcसारodás, a bélrendszerbe került epekő, stb. következtében.)
- *Hasi szervek heveny vérellátási zavara*, mely a bélfodor ereinek vagy a kérdéses szervet ellátó véredényeknek az elzáródása nyomán alakul ki és bél-elhaláshoz, illetve egyéb hasúri szerv (pl. petefészek) elhalásához vezet.
- *Hasi szervek sérülései*, melyek súlyos, életet veszélyeztető vérzéshez, illetve hashártyagyulladásához vezethetnek (Lép, máj, bélrendszer, hasnyálmirigy, stb. sérülései)
- *Masszív vérzések* a bélsatornán belül (fekélybetegség, daganatok, érfejlődési rendellenesség talaján) vagy a szabad hasüregben (máj-, lép-, bélfodorrepedés, méhen kívüli terhesség, a hasi főútóér vagy nagyobb verőerek táglulatának megrepedése nyomán).

2./ A BEAVATKOZÁS JELLEGE, ISMERTETÉSE

1. *A hasúri szervek gyulladós betegségei* esetén a műtét irányulhat a beteg szerv eltávolítására (pl. heveny feregnyúlvány gyulladás – feregnyúlvány eltávolítása, heveny epehólyag gyulladás – epehólyag eltávolítása), mely műtéteket végezhetjük nyitott (a hasüreg feltárásával), illetve laparoszko-pos technikával. Más esetben feltárás után az elhalt szövetek és a keletkezett genny eltávolítása és a műtéti terület becsövezése válik szükségessé. (Hasúri tályogok, heveny hasnyálmirigy gyulladás, stb.)
2. *Hasúri üreges szervek átfürödése* esetén egyszerűbb esetben a perforációs nyílás elvarrására törekszünk, súlyosabb esetben az átfürödött bélszakaszt eltávolítjuk, vagy bélkivezetést, vendégnyílást (sztóma) kényszerülünk felhelyezni, mely a betegségtermészetétől függően lehet átmeneti, vagy végleges.
3. *Bélelzáródás* esetén legtöbbször csak a műtét alatt dönthető el a legkedvezőbb megoldás. (Összenövések oldása, a beteg szerv csonkolása vagy teljes eltávolítása, bizonyos vastag- és vékonybélbetegségek során átmeneti vagy végleges bélkivezetés a hasfalra.)
4. *Hasi szervek heveny vérellátási zavara* esetén – amennyiben lehetséges – az elhalt szervet eltávolítjuk. Bélelhalás esetén a károsodott bélszakasz eltávolítása a műtéti megoldás, de a betegség előrehaladásával újabb bélszakasz elhalása miatt ismételt műtetre kényszerülhetünk. Igen ritkán, a bélfodor fő ereinek elzáródása során a bélelhalást megelőző korai szakban lehetőség van ez ereket elzáró vérrög műtéti eltávolítására.
5. *Hasi szervek sérülése* esetén a szerv folytonosságának a helyreállítására, a vérzés és a következményes hashártyagyulladás megszüntetése a célunk. Súlyos szervsérülés esetén a nem életfontosságú szervet (pl. lép, sérült bélszakasz) eltávolítjuk. Kisebb hasi sérülések, kevésbé kifejezett tünetek esetén a műtétet minimálisan invazív behatolásból, ún. laparoscopos technikával is végezhetjük.
6. A bélszatornán belüli *vérzés* esetén először endoscopos vérzéscsillapítást kísérelünk meg. Ennek sikertelensége vagy kivitelezhetetlensége esetén jön szóba végső megoldásként a műtét, mely során a vérzés helyének aláöltése vagy a beteg tápcsatornaszakasz eltávolítása történik. Szabad hasúri vérzés gyanúja esetén is indokolt a hasüreg műtéti, esetleg laparoscopos áttekintése, a vérzés forrásának ellátása (májvarrat, lépeltávolítás, stb.)

3./ A BEAVATKOZÁS CÉLJA

A beavatkozás célja az akut hasi katasztrófa okának megszüntetése ill. a beteg teljes gyógyulása

4./ A BEAVATKOZÁS LEHETSÉGES KOCKÁZATAI

1. Általános szövődmények minden sebészi beavatkozást követően kialakulhatnak, ezek a következők: keringési, légzési elégtelenség, tüdőgyulladás, agy-, szív-, máj-, veseműködési zavar, tromبózis (a visszerek elrögösödése) és ennek következtében kialakuló tüdőembólia (a tüdőt ellátó erek elzáródása), utóvérzés, sebgyógyulási zavar, a műtéti sebben savó gyülem, vérömleny vagy gennyes fertőzés kialakulása, melléksérülésként erek, idegek károsodása, idegen anyagoknak a szervezetbe jutása, húgyúti fertőzés, vizeletürítési zavar, mely esetlegesen katéterezést tesz szükségessé.
2. Az akut hasi katasztrófa tünetegyüttes műtét nélkül nagy valószínűséggel a beteg halálához vezet, műtéttel a halálozási arány csökkenthető: 50-70% keringési zavar esetén, 20-40% üreges szervi átfürödés illetve hashártyagyulladás esetén, 10-20% bélelzáródás kapcsán.
3. A speciális szövődmények a műtét típusától függően változhatnak: varratelégtelenség, hashártyagyulladás, tályog- és sipolyképződés, bélműködési zavar, bélelzáródás, hasfali seb szétválása, hasfali sérv kialakulása. A fenti szövődmények jelentkezése esetén gyakran újabb műtét válik szükségessé.

5./ A BEAVATKOZÁS KÖRÜLI IDŐSZAK JELLEMZŐI

5.1. A beavatkozás előtti történések

Vérvétel, vércsoport meghatározása, EKG, mellkas röntgen, altatóorvosi konzílium elvégzése. Branül behelyezése vénába, állandó húgyhólyag-katéter és gyomorszonda bevezetése. A premedikációs lap alapján módosított gyógyszerek beadása. Alsó végtagokra szükség esetén fásli felhelyezése. A műtéti terület borotválása. Ékszerek, műfogsor eltávolítása.

5.2. A beavatkozás utáni történések

Általános állapottól és a műtét típusától függően Szubintenzív kórtermi elhelyezés, többszervi monitorozás, infúzió és fájdalomcsillapítók adagolása; a seb(ek) rendszeres kötözése, az esetleg behelyezett draineik (csövek) megfelelő időben történő eltávolítása; szájon keresztüli táplálás fokozatos bevezetése; gyógyszerelés folytatása; véralvadásgátló adagolása; gyógytornáztatás, esetlegesen felhelyezett sztóma kezelésének megtanítása.

5.3. Életmódbeli változások a beavatkozás után, várható következmények

Műtétenként eltérő, általánosságban a táplálkozás fokozatos felépítése javasolt.

6./ A BEAVATKOZÁS ELMARADÁSÁNAK LEHETSÉGES ELŐNYEI, KOCKÁZATAI

A beavatkozás általában sürgető, vagy életmentő jellegű, amennyiben elmarad, hasüregi tályog kialakulásával, bélátfúródás vagy bélelhalás lehetőségével, szepszis (vérmérgezés) kialakulásával, szélsőséges esetben halál beálltával kell számolni.

7./ A BEAVATKOZÁS HELYETT ALKALMAZHATÓ MÁS ELJÁRÁSOK, AZOK LEHETSÉGES ELŐNYEI, KOCKÁZATAI

A betegség jelen stádiumában nincs, a fenti műtéteket általában az egyéb kezelési lehetőségek kimerítése után vagy azok hiányában végezzük. Enyhe tünetegyüttes esetén műtét nélküli (konzervatív) kezelés indítható jegeléssel, koplaltatással, gyógyszerek (pl. görcsoldók, hashajtók és bélmozgatók, gyulladásgátlók, savkötők ill. antibiotikumok) adásával, de amennyiben a folyamat nem javul vagy súlyosbodik, a műtét nem kerülhető el.

8./ A FELVILÁGOSÍTÁST ADÓ ORVOS NYILATKOZATA

A fenti beavatkozásra vonatkozó egyéniesített, teljes körű tájékoztatást – kitérve a beavatkozással kapcsolatos valamennyi fenti kérdésre – a legjobb tudásom szerint és olyan módon és mélységig adtam meg, mely a beteg/törvényes képviselője/hozzátartozója számára megítélésem szerint szükséges, érthető és képességeinek, illetőleg állapotának megfelelően megérthetett. A részletes tájékoztató, illetőleg felvilágosító beszélgetés során a kevésbé érthető részeket megvitattuk, illetőleg megbeszéltük, lehetőséget adva a betegnek/törvényes képviselőjének/hozzátartozójának a beavatkozással kapcsolatos kérdései feltevésére, melyeket megválasztam.

Az orvos kiegészítése:

.....
.....
.....
.....
.....

Budapest, év hó nap óra perc

.....
felvilágosítást adó orvos aláírása

9./ BELEEGYEZŐ NYILATKOZAT

A fenti beavatkozásra vonatkozó betegtájékoztatót elolvastam, az abban foglaltakat és a személyes orvosi szóbeli tájékoztatást – amely kitért a beavatkozással kapcsolatos valamennyi fenti kérdésre – megértettem és elfogadom. A szóbeli tájékoztatás, illetőleg részletes felvilágosító beszélgetés során az általam feltett kérdésekre kielégítő választ kaptam és elegendő gondolkodási idő után a beavatkozás elvégzésébe beleegyezem, és a jelen nyilatkozat aláírásával kifejezetten kérem annak elvégzését.

A beavatkozás kiterjesztéséhez és változtatásokhoz, amelyek a beavatkozás során előre nem látható okból szükségesek vagy célszerűnek mutatkoznak, már most hozzájárulok.

Az erre vonatkozó tájékoztatás alapján sem egyezem bele a beavatkozás során esetleg szükségessé váló kiterjesztések közül az alábbi(ak)ba:

.....

Jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy betegséggemmel, az eddigi kezeléssel kapcsolatosan információt nem hallgattam el. Amennyiben a betegfelvétel kapcsán bármilyen betegségemet eltitkoltam, annak következményeit magam viselem.

Kijelentem továbbá, hogy tudomásom van arról, hogy a felajánlott orvosi ellátást – a vonatkozó jogszabályokban meghatározott esetekben és módon – visszautasíthatom, illetve beleegyezésemet bármikor visszavonhatom. Tudomásul veszem, hogy ha a beleegyezésem visszavonására alapos ok nélkül kerül sor, kötelezhető vagyok az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.

Budapest, év hó nap óra perc

.....
beteg/törvényes képviselő/hozzátartozó aláírása

10./ ELUTASÍTÓ NYILATKOZAT

A kezelőorvos részletes felvilágosítása - amely a beavatkozás elmaradása esetén előforduló lehetséges következményeket is tartalmazta - ellenére a beavatkozás elvégzését megtagadom. Tudomásul veszem, hogy az ellátás visszautasítása miatt esetlegesen bekövetkező káros következményekért orvosaimat felelősség nem terheli.

(Ha a beteg olyan beavatkozást utasít el, amelynek elmaradása esetén egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be, az elutasító nyilatkozat érvényességéhez két tanú aláírása szükséges, akik aláírásukkal igazolják, hogy a beteg a nyilatkozatot előttük írta alá, vagy aláírását előttük saját kezű aláírásának ismerte el. A beteg írásképtelensége esetén a beavatkozást két tanú együttes jelenlétében utasíthatja vissza. Ez esetben a visszautasítást az egészségügyi dokumentációban rögzíteni kell, amelyet a tanúk aláírásukkal hitelesítenek.)

Budapest, év hó nap óra perc

.....
felvilágosítást adó orvos aláírása

.....
beteg/törvényes képviselő/hozzátartozó
aláírása

Tanúk:

Név:

Név:

Lakcím:

Lakcím:

Aláírás:

Aláírás: